

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Факултет по славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

СЛ	И	Ф	0	5	0	1	2	5
----	---	---	---	---	---	---	---	---

Български език и литература и история

Бакалавърска програма: (код и наименование)

СЛ	И	Ф	0	5	0	1	2	5	
----	---	---	---	---	---	---	---	---	--

.....

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

П	0	0	3
---	---	---	---

Наименование: Текуща педагогическа практика

Преподавател: доц. д-р Деспина Миролубова Василева, доц. д-р

Наталия Младенова Христова, гл. ас. д-р Мая Йовкова Падешка, гл.

ас. д-р Евелина Григорова Миланова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	
	Семинарни упражнения	60 ч.
	Практически упражнения (хоспитиране)	
Обща аудиторна заетост		60 ч.
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	
Обща извънаудиторна заетост		
ОБЩА ЗАЕТОСТ		60 ч.

Кредити аудиторна заетост	4
Кредити извънаудиторна заетост	
ОБЩО ЕКСТ	4

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	50 %
2.	Портфолио	50 %

Анотация на учебната дисциплина:

Текущата педагогическа практика е вторият етап от педагогическата практика на студентите, придобиващи професионална квалификация „учител по български език и литература”. Реализира се подготовка и изнасяне на пробен урок по български език и по литература под непосредственото ръководство на преподавател от Катедрата по методика. Представява подготовка за стажантската практика.

Курсът има за цел да запознае студентите с практико-приложни аспекти на обучението по български език и литература. Наблюдават се и са анализират в група различни по вид и функции уроци в прогимназиална и в гимназиална степен, в това число на студенти от групата; надграждат се знанията за базисни понятия в методика на обучението по български език и методиката на обучението по литература – урок, форми на контрол и оценка на знания и на умения, форми на оценяване, взаимодействие между учителя и учениците, преподавателски стилове и др.

Текущата педагогическа практика се провежда през седмия семестър на бакалавърската степен.

Предварителни изисквания:

Успешно приключен първи етап от педагогическата практика (Хоспитиране)

Очаквани резултати:

Студентите, които се подготвят за учители по български език в средните училища, получават възможност да подготвят и изнесат урок по български език и урок по литература в прогимназиален или в гимназиален етап. Прилагат в реална учебна ситуация знанията си за същността, структурата и функциите на образователния процес по български език и литература в средното училище; за структурата и функцията на урока като основна учебна единица.

По време на текущата педагогическа практика студентите прилагат методическите, литературните и комуникативните си компетентности и изготвят

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

план за пробен урок. Участват в анализа на изнесените уроци и коментират конкретни постижения и слабости.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Методически варианти в урока по литература.	2 ч.
2	Учебници и учебни помагала в обучението по литература. Анализ на учебното съдържание.	2 ч.
3	Планиране на урок. Методическа вариантност при планиране и изнасяне на урок по литература.	3 ч.
4	Използване на аудиовизуални и информационни технологии в урока по литература	3 ч.
5	Упражненията в урока по литература.	2 ч.
6	Форми на оценяване в обучението по литература.	3 ч.
7	Взаимодействието учител – ученик. Интерактивност в обучението по литература.	2 ч.
8	Основни дейности в урока по литература: лекционни, индивидуални, директни, групови.	2 ч.
9	Методически анализ на изнесен урок по литература. Рефлексия, оценка и самооценка.	4 ч.
10	В зависимост от конкретните условия (училище, клас, урок...) – подготовка (от студента с помощта на ръководителя на практиката и на базовия учител), изнасяне (от студента) и наблюдение, анализ, критичен методически коментар (от педагогическата група, ръководителя на практиката и базовия учител) на уроци от всеки студент от педагогическата група.	12 ч.
11	Ефективният урок по български език – механизми за конструиране. Подготовка за изнасяне на пробен урок.	2 ч.
12	Учебници и учебни помагала в обучението по български език. Анализ на учебното съдържание.	2 ч.
13	Планиране на урок. Методическа вариантност при планиране и изнасяне на урок по български език.	3 ч.
14	Използване на аудиовизуални и информационни технологии в урока по български език	3 ч.
15	Упражненията в урока по български език.	2 ч.
16	Видове работа в урока по български език: индивидуална, фронтална, групова. Проектно и проблемно базирано обучение.	2 ч.
17	Форми на оценяване в педагогическата практика. Създаване и използване на тестове за целите на оценяването по български език.	3 ч.

18	Взаимодействието учител – ученик. Интерактивност в обучението по български език.	2 ч.
19	Методически анализ на изнесен урок по български език. Рефлексия, оценка и самооценка.	4 ч.
20	Попълване на педагогическо портфолио.	2 ч.

БИБЛИОГРАФИЯ

ОСНОВНА

- Агамбен, Дж. Homo sacer. С.: Критика и хуманизъм, 2004.
- Арендт, Х. Човешката ситуация. С.: Критика и хуманизъм, 1997.
- Аристотел. Политика. С.: Отворено общество, 1995.
- Барт, Р. S/Z. – Във: Въображението на знака. С., 1991, 434–458.
- Барт, Р. Съвременният мит. – Във: Въображението на знака. С., 1991, 43–93.
- Барт, Р. Встъпителна лекция по литературна семиология в Колеж дьо Франс. – Във: Разделението на езиците. С., 1995, 221–235.
- Барт, Р. Смъртта на Автора. <http://www.litclub.com/library/kritika/bart/dead.html> (2003)
- Барт, Р. Подготовката на романа. С.: ЛИК, 2006.
- Бояджиев, Ц. Античната философия като феномен на културата. С.: Любомъдрие, 1993.
- Бубер, М. Аз и ти. Задушевният разговор. Божието затъмнение. Варна: СТЕНО, 1992.
- Вайнщайн, О. Б. Дерида и Платон: деконструкция на логоса. – Литературата, 2002, № 16, 26–69.
- Ван Дейк, Т. А. Язык. Познание. Коммуникация. Москва: Прогресс, 1989.
- Василева, Д. Политики и практики на гражданското образование в обучението по български език. Софи-Р, С., 2012.
- Василева, Д. Развиване на когнитивни и метакогнитивни умения за четене в обучението по български език. Авлига, С., 2021.
- Василева, Д. Conversations about Reading (Analysis of Data from Interviews with Students) - Български език и литература, бр. 6s, 2023 г.
- Василева, Д. Нагласи на ученици и студенти за използване на аудиокниги (Проучване) - Български език и литература, бр. 6s, 2024 г.
- Василева, Д. Гражданска компетентност в дигитална медийна среда чрез обучението по български език. Полис, С., 2025.
- Гадамер, Х.-Г. Текст и интерпретация. – Литературата, 1994, № 1, 23–49.
- Гадамер, Х.-Г. Истина и метод. Плевен: ЕА, 1997.
- Гарднър, Х. Множество интелигентности. Нови хоризонти в теорията и практиката. Изток-Запад, С., 2014.
- Геймон, Д., А. Брэгдон. Эффективная работа мозга. Москва: Эксмо, 2002.
- Гюрова, В. и др. Интерактивността в учебния процес. С., Агенция ЕВРОПРЕС, 2006.
- Дамянова, А. Диалогът в литературнообразователния дискурс в средното училище. С., СЕМА РИШ, 2002.
- Дамянова, А. Херменевтика, деконструкция, конструктивизъм в образованието по литература в средното училище. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2012.
- Делюз, Ж. Различие и повторение. С.: Критика и хуманизъм, 1999.
- Дерида, Ж. Гласът и феноменА. С.: ЛИК, 1996.

- Дерида, Ж. Писмеността и различието. С.: Наука и изкуство, 1998.
- Дерида, Ж. За граматологията. С.: ЛИК, 2001.
- Дерида, Ж. Тази странна институция, наречена литература. Интервю с Жак Дерида. – Литературата, 2002, № 16, 7–25.
- Димчев, К. Обучението по български език като система. С., Сиела, 1998.
- Димчев, К. Основи на методиката на обучението по български език. С., Университетско издателство „СУ „Св. Климент Охридски“, 2010.
- Еленков, И. Реформите в образованието и техният смисъл в контекста на българските модернизационни проекти до края на 80-те години на XX век. – Във: Държавата срещу реформите. С., 2004, 13–29.
- Еко, У. Интерпретация и свръхинтерпретация. С.: Наука и изкуство, 1997.
- Златанов, Зл. Деконструктивизмът. – Литературата, 2002, № 16, 134–148.
- Йовева, Р. Методика на литературното образование. Шумен: Еп. Константин Преславски, 2000.
- Йовева, Р. Механизми на властта и диалогът в литературнообразователния дискурс. – Български език и литература, 2002, № 2–3, 22–30.
- Камбуров, Д. Литература и частни кандидатстудентски практики. – Във: Езикът и литературата. Методически парадигми и образователни политики. С., 2005, 21–36.
- Кант, И. Критика на чистия разум. С.: БАН, 1992.
- Кант, И. Логика. С.: ГАЛ-ИКО, 1994.
- Керн, А. Рефлексия на обичайното. Изкуство и философия. – Във: Около Жак Дерида. Чудовищният дискурс. С., 2002, 308–352.
- Миланова, Е. Понятието за функционална грамотност в системата от понятия, представящи комуникативната компетентност на личността. – В: сп. „Български език и литература“, кн.6, 2013 г.
- Миланова, Е. Развиване на функционалната грамотност на учениците чрез обучението по български език. Сиела Норма АД. София, 2019.
- Ман, П. де. Alegории на четенето. С.: Критика и хуманизъм, 2000.
- Ман, П. де. Съпротивата срещу теорията. – Литературата, 2002, № 16, 103–132.
- Минчев, Б. Ситуации и умения. С.: Св. Климент Охридски, 1991.
- Нелсон, Л. Сократовият метод. С.: Любомъдрие, 1993.
- Ницше, Фр. Тъй рече Заратустра. С.: ЛОГИС/КОМО, 1990.
- Ницше, Фр. За ползата и вредата от историята за живота. – Във: Несвоевременни размишления. С., 1992, 85–159.
- Обща европейска езикова рамка. Учене, преподаване, оценяване. МОН, РЕЛАКСА, Варна, 2006.
- Падешка, М. Наративът в образователния процес по български език. Булвест 2000, С., 2014.
- Парът, Дж. Нови роли, нови цели: преразглеждане на образователната парадигма. – Критическо мислене, 2003, № 2, 28–34.
- Петров, А. Дискурсният анализ в обучението по български език (5. – 8. клас). С., Булвест 2000, 2000.
- Петров, А. Овластяване на дискурсни техники чрез обучението по български език. С., Булвест 2000, 2002 г.
- Петров, А. За същността на понятията в методиката на обучението по български език. – Български език и литература, №2, 2004 г.

Петров, А. Комуникативната компетентност - фактор за професионалната реализация на учителя по български език. - Български език и литература, №2, 2005 г.

Петров, А. Дискурсът на методическите изследвания. - Български език и литература, №5, 2006 г.

Петров, А. Ключовата компетентност „Общуване на роден език” и обучението по български език. – Български език и литература, бр. 2, 2009 г.

Петров, А. Проблеми на комуникативно ориентираното обучението по български език. С., Булвест 2000, 2012 г.

Петров, А. Четене на учебно-образователни текстове на занятията по български език в средното училище (Методологични и технологични аспекти) - Български език и литература, бр. 6s, 2023 г.

Петров, А. Какво, колко и как чете българският ученик (у нас и по света)? (Анализ на данни от анкетно проучване) - Български език и литература, бр. 6s, 2024 г.

Петрова, Св., Н. Василева. Природните науки, училището и утрешният свят. С.: ЦКОКО, 2007.

Пиаже, Ж. Психология интелекта. – Във: Избрани психологически трудове. Москва, 1992, 7–181.

Платон. Федон. – Във: Диалози. Т. 2. С., 1982, 337–418.

Платон. Федър. – Във: Диалози. Т. 2. С., 1982, 489–560.

Радкова, А. Методът в методиката. – Във: Езикът и литературата: методически парадигми и образователни политики. С., 2005, 117–122.

Радкова, А. Модел за обучение по четене при ограничено владение на български език. - Български език и литература, бр. 6s, 2023 г.

Рикъор, П. Теория на интерпретацията: нарастващият смисъл. – Бюлетин на Съюза на българските писатели, 1988, № 5, 79–116, № 6, 92–131.

Рикъор, П. История и истина. С.: Аргес, 1993.

Рикъор, П. Живата метафора. С.: ЛИК, 1994.

Рикъор, П. Какво е текстът? – Литературата, 1994, № 1, 50–73.

Рикер, П. Конфликт интерпретаций. Москва: Медиум, 1995.

Рикъор, П. Прочити. С.: Св. Климент Охридски, 1996.

Рикъор, П. От Валанс до Нантер. – Във: Езикът на желанията. С., 1997, 28–89.

Рикъор, П. От текста към действието. С.: Наука и изкуство, 2000.

Рикер, П. Время и рассказ. Т. 1. Москва – Санкт-Петербург: Университетская книга, 2000.

Рикъор, П. Паметта, историята, забравата. С.: Сонм, 2006.

Рикъор, П. Пътят на разпознаването. С.: Сонм, 2006.

Сосюр, Ф. дьо. Курс по обща лингвистика. С.: Наука и изкуство, 1992.

Темпъл, Ч., К. Мередит, Дж. Стийл. Как учим: изложение на основните принципи. С.: ЕТО, 2001.

Тодоров, Хр. Херменевтиката е... – Литературата. 1994, № 1, 96–105.

Училище за утрешния ден. Резултати от участието на България в Програмата за международно оценяване на учениците – PISA 2009. С.: ЦКОКО, 2010.

Фуко, М. Археология на знанието. С.: Наука и изкуство, 1996.

Фуко, М. Надзор и наказание. Раждането на затвора. С.: Св. Климент Охридски, 1998.

Хайдегер, М. Същности. С.: ГАЛ-ИКО, 1993.

Хайдегер, М. Битие и време. С.: Марин Дринов, 2005.

Христова, Н. Литературното писане в средното училище. УИ „Св. Климент Охридски”, С., 2012.

Христова, Н. Трансхуманизмът и бъдещето на образованието (по литература). ИК "Авлига", С., 2021.

Христова, Н. Защо (не) четем литературни текстове? - Български език и литература, бр. 6s, 2023 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА

Андреев, М. Процесът на обучението. Дидактика. С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.

Ангелова, Т. Методика на обучението по български език. Съвременни проблеми. С., СЕМА РЩ, 2005.

Ангелова, Т. Оценяването в обучението по български език.

Василева, Д. Проблемно ориентирано обучение като възможност за развиване на критическо мислене на учениците. – Професионално образование, бр. 4, 2024 г.

Герджикова, М. и др. (съставители) Езикът и литературата. Методически парадигми и образователни политики. С., Фондация „Млада България”, 2005.

Георгиева, М. Обучението по български език в условията на билингвизъм. Шумен, Шуменски университет ”Епископ Константин Преславски”, 2004.

Георгиева, М. и др. (съставители) Комуникативната компетентност в съвременния научен дискурс. Сборник в чест на 70-годишнината на проф. К. Димчев. С., Булвест 2000, 2005.

Димчев, К. Към въпроса за типологията на обучението по български език. – Български език и литература, №4-5, 2002.

Димчев, К. Функции на обучението по български език. – Български език и литература, №2, 2009.

Държавни образователни стандарти за учебно съдържание по български език. - <https://www.mon.bg/>

Кръстанова, В. Социолингвистичната компетентност на учениците в обучението по български език (5. – 12. клас). С., Булвест 2000, 2003.

Миланова, Е. Взаимодействие между езиковите дисциплини в средното училище с цел подобряване уменията на учениците по четене - В: сп. „Български език и литература“, кн.6s, 2024 г.

Миланова, Е. Читателски навици и отношение към четенето на българските ученици в Р България и в чужбина (Анализ на данни от анкетно проичване) - В: сп. „Български език и литература“, кн.6s, 2024 г.

Падешка, М. Урокът в контекста на комуникативно ориентираното обучение по български език. – В: Комуникативната компетентност в съвременния научен дискурс. Сборник в чест на 70-годишнината на проф. К. Димчев. С., Булвест 2000, 2005.

Падешка, М. Овластяване на стратегии за общуване чрез обучението по български език. – В: Езикът и литературата. Методически парадигми и образователни политики. С., Фондация „Млада България”, 2005.

Учебни програми по български език. - <https://www.mon.bg/>

Христозова, Г. Учебната задача по български език. Бургас, ИК „Т. Калоянов”, 2003.

Христова, Н. „Те не четат!“... А ние? - Български език и литература, бр. 6s, 2024 г.

Янакиев, М. Лингвистиката и езиковото обучение. С, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2007.

Anderson, Danny J. Deconstruction: Critical Strategy / Strategic Criticism. In: Contemporary Literary Theory. G. Douglas Atkins, Laura Morrow; University of Massachusetts Press, 1989.

Atkins, G. D. Introduction: Literary Theory, Critical Practice, and the Classroom. In: Contemporary Literary Theory. G. Douglas Atkins, Laura Morrow; University of Massachusetts Press, 1989.

Bachman L., A. Palmer. Language Testing in Practice. Oxford University Press, 1986.

Canale, M. From Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy. - Language and Communication. Edt. J. C. Richards and R. W. Schmidt, Longman, 1983.

Duffy, T. M., and Cunningham, D. J. Constructivism: Implications for the design and delivery of instructions. In: D. H. Jonassen (Ed.), Handbook of Research for Educational Communications and Technology. New York: Simon Schuster Macmillan, 196–198.

Glaserfeld, Ernst von. Learning as Constructive Activity. In: J. C. Bergeron & N. Herscovics (ed.) Proceeding of the 5th Annual Meeting in the North American Group of Psychology in Mathematics Education, Vol. 1. Montreal: PME-NA, 41–101, 1983.

Glaserfeld, Ernst von. The Concepts of Adaptation and Viability in a Radical Constructivist Theory of Knowledge. In: J. C. Bergeron & N. Herscovics (ed.) Proceeding of the 5th Annual Meeting in the North American Group of Psychology in Mathematics Education, Vol. 1. Montreal: PME-NA, 41–101, 1983.

Glaserfeld, Ernst von. An Introduction of “Radical Constructivism”. In: Watzlawich, P. (ed.) (1984) The invented reality. New York: Norton, 17–40.

Littlewood, W. Communicative Language Teaching. An introduction. Cambridge University Press, 1981.

Melrose, R. The Communicative Syllabus. A Systemic-Functional Approach to Language Teaching. Pinter, London, New York, 1995.

Some Principles of Communicative Language Teaching. First Meeting of the Working Party on a Common Eur. Fr. of R for Language Teaching and Learning. Strasbourg, 21-22 oct., 1993.

Richardson, V. Constructivist Pedagogy. Teachers College Record. Vol. 105, № 9, XII, 2003.

Savignon, S. Communicative Curriculum Design for the 21st Century. English Teaching Forum, Washington, USA, Volume 40, № 1, 2002.

Steffe, Leslie P. & Gale J. (Eds.) (1995) Constructivism in education. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Van Dijk. T. A. Discourse as Interaction in Society. - In: Discourse as Social Interaction. Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction. Volume 2, SAGE, 1997.

Widdowson, H.G. "Expert beyond experience": Notes on the appropriate use of theory in practice. In: Mediating between theory and practice in the context of different learning cultures and languages. European Centre for Modern Languages, Graz, Council of Europe Publishing, 2003.

Дата: 20.6.2025 г.

Съставил:

доц. д-р Деспина Василева
гл. ас. д-р Мая Падешка
доц. д-р Наталия Христова
гл. ас. д-р Евелина Миланова

Учебната програма е приета с протокол № 7 на ФС на ФСлФ от 8.07.2025 г.